

RUSSULACEAE, NOTES FLORÍSTIQUES

J. Llistosella

Dep. Biologia Vegetal (Botànica), Fac. Biologia, Universitat de Barcelona, av. Diagonal 645, 08028 Barcelona.

RESUM

Es presenten unes notes florístiques referents a 41 espècies dels gèneres *Russula* i *Lactarius*, que considerem com a rares o noves citacions per a l'àrea geogràfica de Catalunya i les Illes Balears. Són de destacar les següents: *Russula aquosa* Lecl., *R. azurea* Bres., *R. clariana* Heim ex Kuyp. & V. Uure, *R. multicolor* Blum ex Bon, *R. norvegica* Reid, *R. prinophila* Sarnari, *R. rhodomarginata* Sarnari, *R. thyrrhenica* Sarnari, *Lactarius fraxineus* Romagn., *L. glutinopallens* Moll. & Lge., *L. musteus* (Fr.) Fr., *L. pergamenus* Fr. i *L. sphagneti* (Fr.) Neuhoff.

SUMMARY

Floristic data on 41 species of *Russula* and *Lactarius*, considered as rare or found as first record in Catalonia and Balearics Islands area. Let us point out: *Russula aquosa* Lecl., *R. azurea* Bres., *R. clariana* Heim ex Kuyp. & V. Uure, *R. multicolor* Blum ex Bon, *R. norvegica* Reid, *R. prinophila* Sarnari, *R. rhodomarginata* Sarnari, *R. thyrrhenica* Sarnari, *Lactarius fraxineus* Romagn., *L. glutinopallens* Moll. & Lge., *L. musteus* (Fr.) Fr., *L. pergamenus* Fr., and *L. sphagneti* (Fr.) Neuhoff.

INTRODUCCIÓ

Dins dels estudis que estem duent a terme sobre la família de les Russulàcies de Catalunya (incloïent el principat d'Andorra) i les Illes Balears, presentem aquestes notes florístiques referents a algunes espècies dels gèneres *Russula* i *Lactarius*, les quals, segons la bibliografia que hem pogut consultar, es poden considerar com a rares o noves citacions per a l'àrea d'estudi.

Per a cadascuna de les 41 espècies presentades donem la relació de localitats on han estat tro-

badés, indicant el topònim complet, la quadrícula UTM, l'alçada, l'ecologia, la data, el recol·lector i la referència del plec de l'Herbari (BCC) del Departament de Biologia Vegetal de la Universitat de Barcelona, on estan dipositades les mostres. La majoria de les espècies han estat recol·lectades durant l'estiu o la tardor, però volem destacar que, malgrat que aquests gèneres no estan considerats entre els de fructificació vernal, un nombre significatiu de les recol·leccions han estat fetes a la primavera, durant els mesos de maig i juny, a la muntanya baixa i en ambients de vegetació mediterrània.

En algunes de les espècies fem una revisió crítica de les possibles citacions que coneixem i, quan és el cas, esmentem si ja les hem citades en diferents congressos o reunions científiques, dels quals donem també la referència a la bibliografia.

CATÀLEG FLORÍSTIC

Russula amoenolens Romagn.

A Catalunya coneixem només la citació de BERTAULT (1982), d'Olzinelles (St. Celoni).

Can Rabassers de Baix, Cadaqués (Alt Empordà), GIRONA, 31TEG28. 50-150 m, *Pinus pinea*, *P. halepensis* i *Juniperus macrocarpa*; 14/X/1984, leg. J. Girbal et al. (BCC JL392).

Font del Mal Pas, Dosrius (Maresme), BARCELONA. 31TDG50. 400-500 m, *Quercus ilex* i *Pinus pinea*; 16/IX/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL294).

Can Rabasses, Vallromanes (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDF49. 150-200 m, *Pinus pinea* i *Quercus ilex*; 15/XI/1987, leg. J. Nolla (BCC JL1216).

Russula anthracina Romagn.

Bosc de Pruedo, Vall d'Aiguamoix, Salardú (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH22. 1500-1700 m, *Corylus avellana*; 8/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL550).

Font de la Budellera, Vallvidrera, Barcelona (Barcelonès), BARCELONA. 31TDF28. 250-350 m, *Quercus ilex* i *Pinus pinea*; 9/IX/1984, leg. M. Aguasca (BCC JL252).

Russula aquosa Lecl.

Llorts, Ordino, ANDORRA. 31TCH71. 1500 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Betula pendula*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1093).

Russula atrorubens Quéf.

El caràcter higròfil d'aquesta espècie ens fa considerar com a dubtosa la citació de Vallvidrera d'ARANZADI (1905), recollida també per CODINA i FONT i QUER (1930); creiem que potser pot correspondre a *Russula fragilis* (Pers.: Fr.) Fr., molt semblant macroscòpicament, comú a la muntanya baixa i mitjana i no citada en el treball d'ARANZADI.

Llorts, Ordino, ANDORRA. 31TCH71. 1500 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Betula pendula*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL1089).

Russula azurea Bres.

El Pla, Arbúcies (Selva), GIRONA. 31TDG63. 800-850 m, *Pinus pinaster*, *Quercus ilex* i *Q. suber*; 12/VI/1988, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1280).

Russula cavipes Britz.

Coneixem la citació de *R. fallax* de SINGER (1947) a la Vall d'Aran que, si bé molt imprecisa, correspon sens dubte a aquesta espècie. MAIRE (1937) confon probablement dues espècies sota el nom de *Russula violacea*, i es possible que la citació de la Collada de Tosses, sota *Abies alba*, pugui correspondre a aquesta espècie.

Baga de Campelles, Campelles (Ripollès), GIRONA. 31TDG36. 1400-1600 m, *Abies alba*, *Pinus sylvestris* i *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 29/X/1985, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL639).

Russula clariana Heim ex Kuyp. & V. Uure

El Pla del Bosc, Vimbodí (Conca de Barberà), TARRAGONA. 31TCF37. 1050-1100 m, *Quercus pyrenaica*, *Cistus laurifolius* i *Pinus sylvestris*; 20/X/1990, leg. J. Llistosella (BCC JL1392).

Can Massó, Arbúcies (Selva), GIRONA. 31TDG63. 600-700 m, *Quercus suber*, *Cistus salvifolius* i *C. monspeliensis*; 2/XI/1987, leg. E. Gràcia et al. (BCC JL1123).

Russula globispora (Blum) Bon

El Barranc, Vimbodí (Conca de Barberà), TARRAGONA. 31TCF38. 500-600 m, *Quercus ilex* i *Pinus halepensis*; 4/X/1986, leg. J. M. Mestres (BCC JL815).

Russula gracillima Schaeff.

Riera de la Coma, Ordino, ANDORRA. 31TCH81. 1600 m, *Betula pendula* i *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1083).

Llorts, Ordino, ANDORRA. 31TCH71. 1500 m, *Betula pendula* i *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL1087).

Artiga de Lin, Les Bordes (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH12. 1200-1300 m, *Betula pendula*; 23/IX/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL312).

Russula melliolens Quél.

Sta. Fe del Montseny, Fogars de Monclús (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG52. 1100-1200 m, *Fagus sylvatica*: 10/VII/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL993); 26/VII/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1016); 8/VIII/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1023 i JL1024).

Fontmartina, Fogars de Monclús (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG52. 900-1100 m, *Quercus ilex*; 30/VI/1990, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1406).

Can Clarenys, Vallgorguina (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG51. 300-400 m, *Quercus ilex*; 25/V/1988, leg. E. Escutia (BCC JL1266).

Plans del Vernet, St. Hilari Sacalm (Selva), GIRONA. 31TDG63. 800-900 m, *Quercus ilex*; 4/XI/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1159).

Russula minutula Vél.

Presentada com a nova durant el VII Congreso Nac. Bot. Criptogámica de Madrid (LLISTOSELLA, 1987).

Torrent de Nevà, Toses (Ripollès). 31TDG28. 1100-1150 m, *Quercus* sp. i *Betula pendula*; 25/VIII/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL513).

Russula monspeliensis Sarnari

Presentada com a nova durant la V Reunión Conjunta de Micología, a Barcelona (LLISTOSELLA, 1990)

Santa Bàrbara, Ciutadella (Menorca), ILLES BALEARS. 31TEE82. 60-1200 m, *Cistus monspeliensis* i *Pinus halepensis*; 15/XI/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL673).

Russula multicolor Blum ex Bon

El Pla del Bosc, Vimbodí (Conca de Barberà), TARRAGONA. 31TCF37. 1050-1100 m, *Quercus pyrenaica* i *Pinus sylvestris*; 28/X/1989, leg. J. Llistosella (BCC JL1375).

Russula norvegica Reid

Coma Ermada, Puigpedrós, Meranges (Cerdanya), GIRONA. 31TCH90. 2700-2800 m, prats alpins; 2/VIII/1987, leg. X. Baulies (BCC JL1019).

Russula nuragica Sarnari

Presentada de forma simultània com a nova per a les illes Balears (LLISTOSELLA, 1990) i per a Catalunya (MORENO et al. 1990) durant la V Reunión Conjunta de Micología, a Barcelona.

Verger de Sant Joan, Maó (Menorca), ILLES BALEARS. 31SFE01. 10-40 m, *Quercus ilex*; 26/XI/1982, leg. J. Llistosella (BCC JL58).

Russula odorata Romagn.

Vall de Torrentbó, El Port de la Selva (Alt Empordà), GIRONA. 31TEG18. 50-100 m, *Pinus pinea*; 12/X/1984, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL374).

Can Rabassers de Baix, Cadaqués (Alt Empordà), GIRONA. 31TEG28. 50-150 m, *Pinus pinea*, *P. halepensis* i *Juniperus macrocarpa*; 14/X/1984, leg. J. Girbal et al. (BCC JL376).

Coll de Perafita, Roses (Alt Empordà), GIRONA. 31TEG18. 250-300 m, *Quercus suber*, 14/V/1988, leg. X. Llimona (BCC JL1238).

Collsacreu, Vallgorguina (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG61. 250-350 m, *Quercus ilex* i *Pinus pinea*; 28/IX/1986, leg. A. Rocabrúna (BCC JL766).

Font de la Budellera, Vallvidrera, Barcelona (Barcelonès), BARCELONA. 31TDF28. 250-350 m, *Quercus ilex* i *Pinus pinea*; 9/IX/1984, leg. M. Aguasca (BCC JL250).

Russula prinophila Sarnari

Font de la Reina, Bunyola (Mallorca), ILLES BALEARS. 31SDD79. 500-550 m, *Quercus ilex*; 19/XI/1984, leg. J. L. Siquier (BCC JL448).

Russula rhodomarginata Sarnari

Can Collet, Llinars del Vallès (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG40. 250-350 m, *Quercus ilex* i *Cistus monspeliensis*; 1/VII/1990, leg. A. Rocabruna (BCC JL1386).

Russula rubroalba (Sing.) Romagn.

En la seva recopilació de les rússules de Catalunya, SINGER (1982) cita aquesta espècie (i la sinonimitza amb *R. alutacea* ssp. *romellii* Sing.) sense fer menció de la localitat on fou recol·lectada. Hem fet una revisió acurada de la bibliografia d'aquest i altres autors, i no hem trobat cap referència d'aquesta citació a Catalunya.

Les Planes, Vimbodí (Conca de Barberà), TARRAGONA. 31TCF38. 500-600 m, *Quercus ilex* i *Q. faginea*; 28/V/1988, leg. J. Llistosella (BCC JL1248).

Can Bosc, Corredor, Dosrius (Maresme), BARCELONA. 31TDG50. 400-500 m, *Quercus ilex*; 29/V/1988, leg. A. Rocabruna (BCC JL1261, JL1262, JL1263 i JL1264).

St. Martí del Montnegre, St. Celoni (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG61. 400-600 m, *Quercus ilex* i *Castanea sativa*; 1/VI/1988, leg. L. Pineda et al. (BCC JL1272).

Fontmartina, Fogars de Monclús (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG52. 900-1100 m, *Quercus ilex*; 29/VI/1985, leg. A. Rocabruna (BCC JL502).

Russula rutila Romagn.

St. Martí del Montnegre, St. Celoni (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG61. 400-600 m, *Quercus ilex*; 3/XI/1985, leg. V. Canalís (BCC JL648).

Russula subazurea Bon

Presentada com a nova durant el 4th International Mycological Congress a Regensburg (LLISTOSELLA, 1990) i pocs mesos després per MORENO et al. (1990) durant la V Reunión Conjunta de Micología, a Barcelona.

Camí a Joanet, Arbúcies (Selva), GIRONA. 31TDG63. 500-600 m, *Quercus suber* i *Cistus salvifolius*; 6/XI/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1202).

Turó de Casalots, Llagostera (Selva), GIRONA. 31TDG92. 250 m, *Quercus suber*, *Q. ilex* i *Cistus salvifolius*; 21/X/1988, leg. J. Llistosella (BCC JL1297).

Russula thyrrhenica Sarnari

Presentada com a nova durant la V Reunión Conjunta de Micología, a Barcelona (LLISTOSELLA, 1990) La Vall, Ciutadella (Menorca), ILLES BALEARS. 31TEE83. 20-70 m, *Cistus monspeliensis*; 16/XI/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL683).

Russula violeipes Quél.

Presentada com a nova durant el VII Congreso Nac. Bot. Criptogámica de Madrid (LLISTOSELLA, 1987), ha estat citada posteriorment de Catalunya (ROCABRUNA et al., 1988) i de Menorca (LLISTOSELLA et al., 1990).

Font del Mal Pas, Dosrius (Maresme), BARCELONA. 31TDG50. 400-500 m, *Quercus ilex*; 11/IX/1983, leg. J. Llistosella (BCC JL101); 16/IX/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL279).

La Cornisa, St. Andreu de Llavaneres (Maresme), BARCELONA. 31TDG50. 300-400 m, *Quercus ilex* i *Q. suber*; 11/IX/1983, leg. J. Llistosella (BCC JL102).

Rectoria d'Olzinelles, St. Celoni (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG51. 200-300 m, *Quercus ilex*; 24/X/1985, leg. A. Rocabruna (BCC JL615).

Vallvidrera, Barcelona (Barcelonès), BARCELONA. 31TDF28. 300-400 m, *Quercus ilex* i *Pinus pinea*; 26/X/1986, leg. M. Aguasca (BCC JL868).

Lactarius bertillonii (Neuh. ex. Z. Sch.) Bon var. *queletii* Blum

Presentada com a nova per a Catalunya durant el VI Congreso Nac. Bot. Criptogámica de Granada (LLISTOSELLA, 1985), ha estat citada posteriorment per CARRASCOSA et al. (1990).

St. Feliu del Riu, Montagut de Fluvià (Garrotxa), GIRONA. 31TDG68. 550-600 m, *Castanea sativa*; 22/VII/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL226).

Torrent de Nevà, Toses (Ripollès), GIRONA. 31TDG28. 1100-1150 m, *Betula pendula* i *Quercus sp.*; 25/VIII/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL504).

Sta. Fe del Montseny, Fogars de Monclús (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG52. 1100-1200 m, *Fagus sylvatica*; 12/VII/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL987).

Lactarius circellatus Fr.

Guixera de Salvonera, Maià de Montcal (Garrotxa), GIRONA. 31TDG77. 250-350 m, *Quercus ilex* i *Q. pubescens*; 16/XII/1989, leg. M. Aguasca (BCC JL1360).

La Devesa, Rupit i Pruit (Osona), BARCELONA. 31TDG55. 1000 m, *Fagus sylvatica*; 15/IX/1990, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1423).

El Pla de la Selva, Àreu, Alins (Pallars Sobirà), LLEIDA. 31TCH61. 1200-1400 m, *Betula pendula*; 20/VIII/1987, leg. M. Tabarés (BCC JL1061).

Can Segarra, Anglès (Selva), GIRONA. 31TDG74. 100-300 m, *Corylus avellana*; 6/XI/1988, leg. J. Canal (BCC JL1298).

Lactarius cistophilus Bon & Trimb.

Presentada com a nova per a Catalunya durant el VI Congreso Nac. Bot. Criptogàmica de Granada (LLISTOSELLA, 1985), ha estat citada per nosaltres de Menorca (LLISTOSELLA et al., 1990) i iconografiada posteriorment dins la col·lecció *Bolets de Catalunya* (VIDAL, 1990).

Coll de Perafita, Roses (Alt Empordà), GIRONA. 31TEG18. 250-300 m, *Cistus monspeliensis*; 1/XI/1984, leg. X. Llimona (BCC JL424).

Hermida de Sta. Cristina, Lloret de Mar (Selva), GIRONA. 31TDG81. 0-50 m, *Quercus ilex*, *Pinus pinea* i *Cistus salvifolius*; 11/I/1986, leg. E. Gomar et al. (BCC JL717).

Hostal Cal Coix, Maçanet de la Selva (Selva), GIRONA. 31TDG72. 150-200 m, *Quercus ilex*, *Q. suber*, *Cistus monspeliensis* i *Pinus pinea*; 13/I/1990, leg. M. Tabarés i A. Rocabrúna (BCC JL1370).

Mas Carbó, St. Hilari Sacalm (Selva), GIRONA. 31TDG53. 1000-1100 m, *Cistus salvifolius*; 5/XI/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1176).

Rodalies d'Hostalric (Selva), GIRONA. 31TDG71. 50-250 m, *Quercus ilex*, *Cistus salvifolius* i *C. monspeliensis*; 9/XI/1986, leg. J. Llistosella (BCC JL892).

Lactarius curtus Britz.

Presentada com a nova per a Catalunya durant el VI Congreso Nac. Bot. Criptogàmica de Granada (LLISTOSELLA, 1985), ha estat iconografiada posteriorment dins la col·lecció *Bolets de Catalunya* (TABARES, 1990).

La Salut, St. Feliu de Pallerols (Garrotxa), GIRONA. 315TDG55. 1000-1050 m, *Betula pendula*, *Pinus sylvestris* i *Fagus sylvatica*; 26/X/1984, leg. J. Girbal (BCC JL414 i JL415); 30/IX/1986, leg. J. Girbal et al. (BCC JL771); 13/IX/1989, leg. M. Tabarés (BCC JL1327).

Funicular de la Vall de Rencules, Arties (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH22. 1850-1950 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 9/IX/1985, leg. E. Descals et al. (BCC JL577).

Lactarius deterrimus Gröger

La Farga de Bebiè, Les Lloses (Ripollès), GIRONA. 31TDG36. 600-700 m, *Picea abies* i *Fagus sylvatica*; 25/IX/1986, leg. J. M. Mestres (BCC JL787).

Aigües Tortes, Vall d'Aiguamoix, Salardú (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH32. 1800-1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum sp.*; 8/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL557).

Funicular de la Vall de Rencules, Arties (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH22. 1850-1950 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 10/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL578).

Lactarius fraxineus Romagn.

Font d'en Plaja, Forallac (Baix Empordà), GIRONA. 31TEG04. 200 m, *Alnus glutinosa* i *Prunus avium*; 3/VI/1990, leg. M. Aguasca (BCC JL1387).

Lactarius fuscus Roll.

Llorts, Ordino, ANDORRA. 31TCH71. 1500 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Betula pendula*; 7/VIII/1987, leg. H. Mehus (BCC JL1063); 20/X/1987, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL1090).

Lactarius glutinopallens Moll. & Lge.

Bosc de Varicauba, Gausac (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH13. 1300-1500 m, *Abies alba* i *Fagus sylvatica*; 7/IX/1985, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL553).

Mata Negra, Bellver de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TDG08. 1800 m, *Abies alba*; 19/X/1986, leg. I. Soriano (BCC JL845).

Estany de St. Maurici, Espot (Pallars Sobirà), LLEIDA. 31TCH31. 1800-2000 m, *Abies alba* i *Betula pendula*; 18/VIII/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1041).

Coll d'Ordino, Ordino, ANDORRA. 31TCH81. 1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Abies alba*; 8/IX/1987, leg. H. Mehus (BCC JL1044); 20/X/1987, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL1067, JL1076 i JL1082).

Font Verda, Ordino, ANDORRA. 31TCH81. 1800 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Abies alba*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1070).

Rodalies de Ribes de Fresser (Ripollès), GIRONA. 31TDG38. 900-1100 m, *Abies alba*; 5/XI/1989, (BCC JL1363 i JL1366).

Font de l'Inglà, Bellver de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TCG98. 1200-1400 m, *Pinus sylvestris* i *Abies alba*; 7/IX/1990, leg. E. Gràcia (BCC JL1410).

Lactarius glycosmus Fr.

Llorts, Ordino, ANDORRA. 31TCH71. 1500 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Betula pendula*; 7/VIII/1987, leg. H. Mehus (BCC JL1064); 20/X/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1092).

Pla de Paulelles, La Maçana, ANDORRA. 31TCH81. 1700-1800 m, *Betula pendula* i *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella (BCC JL1068).

Lactarius lilacinus Laschu: Fr.

Presentada com a nova per a Catalunya durant el VI Congreso Nac. Bot. Criptogàmica de Granada (LLISTOSELLA, 1985)

Font de la Gomara, Viladrau (Osona), GIRONA. 31TDG53. 800-900 m, *Alnus glutinosa* i *Populus* sp.; 3/XI/1983, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL163, JL164 i JL167).

Rodalies de Guils de Cerdanya (Cerdanya), GIRONA. 31TDH00. 1300-1500 m, *Alnus glutinosa* i *Populus* sp.; 3/XI/1985, leg. S. López (BCC JL644).

Lactarius mairei Malenç.

Es coneix tan sols de l'illa de Menorca (LLISTOSELLA et al., 1990)

Les Planes, Vimbodí (Conca de Barberà), TARRAGONA. 31TCF38. 500-600 m, *Quercus ilex*, *Q. faginea*, *Pinus halepensis* i *P. sylvestris*; 28/IX/1986, leg. J. M. Mestres (BCC JL 753).

Paller de Baix, Bagà (Berguedà), BARCELONA. 31TDG07. 1000 m, *Quercus petraea* i *Buxus sempervirens*; 6/X/1986, leg. I. Soriano (BCC JL810).

Serrat del Morral, Berga (Berguedà), BARCELONA. 31TDG06. 850-950 m, *Quercus ilex*, *Q. robur* i *Buxus sempervirens*; 14/XI/1987, leg. M. Aguasca (BCC JL1208).

Guixera de Salvonera, Maià de Montcal (Garrotxa), GIRONA. 31TDG77. 250-350 m, *Quercus ilex*; 13/X/1990, leg. M. Aguasca (BCC JL1396).

Font dels Orobins, Cervera (Segarra), LLEIDA. 31TDG51. 450-500 m, *Quercus rotundifolia* i *Q. coccifera*; 12/X/1986, leg. P. Navarro (BCC JL825 i JL828).

Lactarius musteus (Fr.) Fr.

Aigües Tortes, Vall d'Aiguamoix, Salardú (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH32. 1800-1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 8/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL560).

Lactarius pergamenus Fr. (ss. Blum, March., non Romagn.)

Presentada com a nova per a Catalunya durant el VI Congreso Nac. Bot. Criptogàmica de Granada (LLISTOSELLA, 1985).

St. Feliu del Riu, Montagut de Fluvià (Garrotxa), GIRONA. 31TDG68. 550-600 m, *Castanea sativa*; 22/VII/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL224 i JL225).

El Far, Susqueda (Selva), GIRONA. 31TDG65. 1000-1100 m, *Quercus* sp., *Corylus avellana*, *Populus tremula* i *Pinus sylvestris*; 26/X/1984, leg. J. Girbal (BCC JL409).

Sta. Fe del Montseny, Fogars de Monclús (Vallès Oriental), BARCELONA. 31TDG52. 1100-1200 m, *Fagus sylvatica*; 8/VIII/1987, leg. A. Rocabrúna (BCC JL1021).

Sta. Bàrbara, Blanes (Selva), GIRONA. 31TDG81. 50-150 m, *Quercus suber* i *Pinus pinea*; 22/V/1988, leg. M. D. Sierra et al. (BCC JL1243).

Can Jaques de Dalt, Brunyola (Selva), GIRONA. 31TDG73. 250-300 m, *Quercus ilex*, *Q. suber* i *Q. cerruoides*; 9/VI/1990, leg. M. Aguasca (BCC JL1394 i JL1395).

Lactarius picinus Fr.

Presentada com a nova per a Catalunya durant el VI Congreso Nac. Bot. Criptogàmica de Granada (LLISTOSELLA, 1985).

Cap de Rec, Lles de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TCG89. 1950-2050 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 9/IX/1984, leg. E. Gràcia (BCC JL267).

Bosc de Variucauba, Gausac (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH13. 1300-1500 m, *Abies alba* i *Fagus sylvatica*; 7/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL551).

Aigües Tortes, Vall d'Aiguamoix, Salardú (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH32. 1800-1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 8/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL556).

Coll d'Ordino, Ordino, ANDORRA. 31TCH81. 1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Abies alba*; 8/IX/1987, leg. H. Mehus (BCC JL1043); 20/X/1987, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL1065).

Lactarius rufus (Scop.: Fr.) Fr.

Coneixem només la citació de LLENSA (1968) d'Hostalric, però la considerem improbable, a causa del caràcter montà o subalpí d'aquesta espècie.

Cap de Rec, Lles de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TCG89. 1950-2050 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 9/IX/1984, leg. E. Gràcia (BCC JL268).

Aigües Tortes, Vall d'Aiguamoix, Salardú (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH32. 1800-1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 8/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL561 i JL564).

Coll del Pendís, Bellver de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TDG08. 1800 m, *Abies alba* i *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 19/X/1986, leg. I. Soriano (BCC JL842).

Coll de Sentiagosa, St. Joan de les Abadesses (Ripollès), GIRONA. 31TDG47. 1000-1100 m, *Pinus sylvestris*; 19/IX/1987, leg. A. Rocabrana (BCC JL1058).

Baga de Campelles, Campelles (Ripollès), GIRONA. 31TDG36. 1400-1600 m, *Pinus sylvestris* i *Abies alba*; 20/XI/1983, leg. M. Bernal (BCC JL204).

Lactarius salmonicolor Heim & Lecl.

Ampliem les dades referents a aquesta espècie, que ja vàrem citar del Ripollès (LLISTOSELLA et al., 1986).

Bosc de Varicauba, Gausac (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH13. 1300-1500 m, *Abies alba*; 22/IX/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL309 i JL311); 7/IX/1985, leg. J. Llistosella (BCC JL546).

Artiga de Lin, Les Bordes (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH12. 1200-1300 m, *Abies alba* i *Fagus sylvatica*; 23/IX/1984, leg. J. Llistosella (BCC JL322).

Salt del Pitx, Vall de Varradós, Arròs (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH23. 1500-1700 m, *Fagus sylvatica* i *Abies alba*; 9/IX/1985, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL573).

Pla de Losseron, Arties (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH22. 1600-1700 m, *Abies alba*, *Betula pendula* i *Pinus mugo* ssp. *uncinata*; 10/IX/1985, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL582).

Font Verda, Ordino, ANDORRA. 31TCH81. 1800 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Abies alba*; 20/X/1987, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL1074).

Font de l'Inglà, Bellver de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TCG98. 1200-1400 m, *Pinus sylvestris* i *Abies alba*; 7/IX/90, leg. E. Gràcia (BCC JL1407).

Lactarius sphagnetii (Fr.) Neuhoff

Aigües Tortes, Vall d'Aiguamoix, Salardú (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH32. 1800-1900 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 8/IX/1985, leg. J. Llistosella et al. (BCC-JL567).

Funicular de la Vall de Rencules, Arties (Vall d'Aran), LLEIDA. 31TCH22. 1850-1950 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 10/IX/1985, leg. J. Llistosella et al. (BCC JL586).

Prat de Miró, Lles de Cerdanya (Cerdanya), LLEIDA. 31TCG89. 2000 m, *Pinus mugo* ssp. *uncinata* i *Sphagnum* sp.; 31/VIII/1985, leg. E. Gràcia (BCC JL536).

Lactarius spinosulus Quéf.

Coneixem tan sols la citació de SINGER (1947), d'Estanyets (Espot).

València d'Àneu, Alt Àneu (Pallars Sobirà), LLEIDA. 31TCH42. 1050-1250 m, *Abies alba* i *Betula pendula*; 15/VIII/1987, leg. A. Rocabrana (BCC JL1040).

AGRAÏMENTS

Volem agrair als Drs. H. Romagnesi (París) i M. Sarnari (Terni) la revisió d'algunes de les mostres. També volem agrair a M. Aguaca, J. Girbal, E. Gràcia, X. Llimona, A. Rocabruna, M. Tabarés i altres amics la seva col·laboració en les tasques de recollició del material.

BIBLIOGRAFÍA

- ARANZADI, T. (1905): Segunda lista de nombres catalanes de hongos, lista de hongos del Empalme (Girona), y catálogo de hongos observados en Cataluña. **Boletín Real Soc. Esp. Historia Natural**, 5: 495-502.
- BERTAULT, R. (1982): Contribution a la flore mycologique de la Catalogne. **Acta Phytotax. Barcinonensis**, 34: 1-35.
- BON M.; (1980): Clé monographique du genre *Lactarius*. **Documents Mycol.**, X (40): 1-85.
- BON M.; (1988): Clé monographique des russules d'Europe. **Documents Mycol.**, XVIII (70-71): 1-120.
- CARRASCOSA, G. & E. SAU. (1990): *Lactarius bertillonii* var *queletii*. **Fich. Téc. Soc. Catalana Micol.**, serie 7: 205.
- CODINA, J. & P. FONT i QUER. (1930): Introducció a l'estudi dels macromicets de Catalunya. **Cavanillesia**, 3: 100-189.
- LLENSA, S. (1968). Glossari de noms populars de bolets a Hostalrich. **Collectanea Botanica**, 7(2): 637-651.
- LLISTOSELLA, J. (1985): Notas sobre el género *Lactarius*. **VI Simp. Nac. Bot. Criptogámica, Univ. Granada**, Libro de resúmenes: 101.
- LLISTOSELLA, J. & M. AGUASCA. (1986): El primer «Mini Forey» de la British Mycological Society a Catalunya. **Butlletí Soc. Catalana Micol.**, 10: 19-34.
- LLISTOSELLA, J. (1987): Sobre algunas especies del género *Russula* de Cataluña. **VII Simp. Nac. Bot. Criptogámica, Real Jardín Bot. Madrid**, Libro de resúmenes: 82.
- LLISTOSELLA, J. (1990): An updated check-list of the *Russulaceae* of Catalonia and Balearic islands. **IV Internat. Mycol. Congress, Univ. Regensburg**, Abstracts: 33.
- LLISTOSELLA, J. (1990): Sobre algunas especies del género *Russula*. III. **Revista Iberoamericana de Micología**, 7(3): 96.
- LLISTOSELLA, J. & M. AGUASCA. (1990): Macromicets de l'illa de Menorca. II. **Butlletí Soc. Catalana Micol.**, 13: 17-32.
- MAIRE, R. (1937): Fungi catalaunici, series altera. **Publicacions Institut Botànic Barcelona**, 3(4): 1-128.
- MARCHAND A. (1977): **Champignons du Nord et du Midi. V.** Soc. Mycol. des Pyrénées Méditerranéennes, Perpignan, 303 pp.
- MARCHAND A. (1977): **Champignons du Nord et du Midi. VI.** Soc. Mycol. des Pyrénées Méditerranéennes, Perpignan, 291 pp.
- MORENO, G., C. ILLANA, F. ESTEVE-RAVENTÓS, V. CARNERO & J. A. ESTEBAN (1990): Algunos *Agaricales* s. l. y una especie de *Scleroderma* interesantes presentadas en las II y III Jornadas Micológicas de Espuglas de Llobregat (Cataluña). **Revista Iberoamericana de Micología**, 7(3): 88.
- NEUHOFF, W. (1956): **Die milchlinge**. J. Klinkhardt, Bad Heilbrunn, 248 pp.
- ROCABRUNA, A. & M. TABARÉS (1988): Aportación al conocimiento de los hongos del macizo montañoso del Montseny (Cataluña). **Butlletí Soc. Catalana Micol.**, 12: 25-53.
- ROMAGNESI, H. (1967): **Les russules d'Europe et d'Afrique du Nord.** J. Cramer (reimp. 1985), Vaduz; 1030 pp.
- SARNARI, M. (1987): Due russule nuove dell'area mediterranea. **Boll. Ass. Micol. Ecol. Romana**, 12: 30-32.
- SARNARI, M. (1987): Russule nuove o interessanti dell'Italia centrale e mediterranea. VII. **Micol. Italiana**, 3: 65-70.
- SARNARI, M. (1988): Russules nouvelles ou intéressantes de l'Italie centrale et méditerranéenne. **Bull. Soc. Mycol. France**, 104(3): 133-144.
- SCHAEFFER, J. (1952): ***Russula monographie***. J. Cramer, Lehre (reimp. 1970), 296 pp.
- SINGER, R. (1947): Champignons de la Catalogne. Espèces observées en 1934. **Collectanea Botanica**, 1(3): 199-246.

- SINGER, R. (1982): Notes on *Russula* taxonomy, I. The *Russulae* of Catalonia. **Collectanea Botanica**, 13(2): 669-700.
- TABARÉS, M. (1990): *Lactarius hisginus*. **Bolets de Catalunya**, 9: 420.
- VIDAL, J. M. (1990): *Lactarius cistophilus*. **Bolets de Catalunya**, 9: 419.